

Wijzigingsbesluit APV Teylingen

aan: de raad van de gemeente Teylingen

zaaknummer: Z-26-495145
Datum collegevergadering: 31 maart 2026
datum raadsvergadering: 21 mei 2026
agendapunt:
portefeuillehouder: Mevr. C.G.J. Breuer
behandelend ambtenaar: Leia Karanikas
emailadres: l.karanikas@hltsamen.nl
programma: Bestuur

Wij stellen voor:

1. De Verordening tot eerste wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Teylingen 2024 vast te stellen.
 2. Kennis te nemen van de wijzigingen in de toelichting op de Algemene Plaatselijke Verordening Teylingen 2024.
-

Inleiding

De VNG stelt gemeenten jaarlijks op de hoogte van veranderingen in wetgeving, jurisprudentie, ontwikkelingen in de maatschappij en opgedane praktijkervaringen. Dit doet de VNG door deze wijzigingen via de model-APV aan de gemeenten bekend te maken. Om de APV actueel te houden is het van belang deze wijzigingen te verwerken in de lokale APV. Deze wijzigingen worden uiteraard alleen overgenomen als ze voor de gemeente Teylingen noodzakelijk zijn. Ook de ervaringen van de vergunningverleners en handhavers zijn belangrijk voor een goed werkende APV. Uiteindelijk moet de APV voor de inwoners een document zijn waarin zij snel kunnen zien waar zij aan toe zijn, voor de vergunningverlener moet de APV een duidelijk en werkbaar document zijn en voor de handhaver moet duidelijk zijn wat wel en wat niet is toegestaan. In 2023 is de APV voor het laatst volledig herzien. Dit jaar worden de wijzigingen vanuit de VNG via de model-APV verwerkt in de lokale APV. Daarnaast zijn wijzigingen doorgevoerd die uit de praktijk van vergunningverlening en handhaving naar voren zijn gekomen.

Bestaand kader en context

De openbare orde en veiligheid in Teylingen wordt onder andere gereguleerd in de APV.

Beoogd effect

Een actuele en juridisch solide APV.

Argumenten

- 1.1 *Ontwikkelingen in de maatschappij c.q. de gemeente, jurisprudentie, wijzigingen in wet- en regelgeving en praktijkervaringen van vergunningverleners en handhavers maken het noodzakelijk om de APV aan te passen.*

De APV dient te voorzien in regels die passen bij de huidige samenleving. Indien het passend is voor de gemeente is de model-APV van de VNG overgenomen.

1.2 Heldere regels geven duidelijkheid aan inwoners en gemeente.

Alle partijen moeten weten wat wel en niet is toegestaan in het kader van vergunningverlening, en openbare en veiligheid.

2.1 De toelichting op de APV is nodig om de artikelen te verduidelijken.

De artikelsgewijze toelichting op de APV bevat belangrijke informatie voor inwoners, ambtenaren en partners (zoals bijvoorbeeld politie en Omgevingsdienst) over de wijze waarop de bepalingen moeten worden toegepast en uitgelegd en voor welke gevallen ze bedoeld zijn.

2.2 Het college stelt de wijzigingen van de toelichting vast.

Dit is van belang om een eenduidige interpretatie en toepassing van de regels te waarborgen en transparantie richting inwoners en handhavers te bevorderen.

Kanttekeningen

1.1 De boa's en de politie zijn verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de APV. Gezien het brede scala aan onderwerpen en de beperkte capaciteit van deze handhavers, moeten voortdurend keuzes worden gemaakt over de prioriteiten in toezicht en handhaving. Het college legt deze keuzes vast in het Handhavingsuitvoeringsprogramma.

1.2 Het toevoegen van de was-woordt-lijst aan het voorstel is bedoeld als service.

Deze lijst geeft een overzicht van de wijzigingen ten opzichte van de vorige APV, maar heeft geen juridische status. Bij eventuele verschillen tussen de was-woordt-lijst en de tekst van de nieuwe APV is altijd de tekst van de nieuwe APV leidend.

Financiële consequenties

Aan dit voorstel zijn geen kosten verbonden.

Juridisch kader

1. De bevoegdheid tot het vaststellen en wijzigen van APV berust bij de gemeenteraad op grond van artikel 147 en 149 van de Gemeentewet.

Artikel 147 Gemeentewet: gemeentelijke verordeningen worden door de raad vastgesteld voor zover de bevoegdheid daartoe niet bij de wet of door de raad krachtens de wet aan het college of de burgemeester is toegekend.

Artikel 149 Gemeentewet: de raad maakt de verordeningen die hij in het belang van de gemeente nodig oordeelt.

2. Daarnaast zijn de bepalingen in artikelen 151a tot en met 151d Gemeentewet relevant, waarin specifieke onderwerpen en bevoegdheden voor gemeentelijke verordeningen zijn geregeld.

3. Naast deze algemene kaders kunnen specifieke wettelijke regelingen van invloed zijn op de inhoud van de APV, zoals de Omgevingswet, de Alcoholwet, de Wegenverkeerswet, het Activiteitenbesluit milieubeheer en andere relevante hogere regelgeving. Ook dient rekening te worden gehouden met gemeentelijke beleidsregels en het VNG-model-APV als referentiekader.

Aanpak, uitvoering en participatie

De betrokken interne en externe partners zijn actief betrokken bij de actualisatie van de APV. De bepalingen die een verband houden met de openbare orde kunnen door de Boa's en de politie worden gehandhaafd vanaf het moment dat de herziene APV in werking treedt.

Na vaststelling wordt de gewijzigde APV gepubliceerd in het gemeenteblad en is te raadplegen op Overheid.nl.

Duurzaamheid

Het aanpassen van de APV draagt bij aan een duurzaam veilig Teylingen.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)

De APV wordt voor alle drie de HLT-gemeenten gewijzigd. Dit voorstel heeft alleen betrekking op de gemeente Teylingen.

Urgentie

De APV wordt eens per twee jaar geactualiseerd. Door de volle vergaderagenda van de gemeenteraad in februari en de gemeenteraadsverkiezingen in maart kan de behandeling van de APV-wijzigingen pas in mei plaatsvinden. Enkele voorgestelde wijzigingen zijn echter essentieel om de voortgang in lopende casuïstiek te waarborgen. Daarom is het noodzakelijk dat de APV-wijziging wordt behandeld in de raadsvergadering van 21 mei.

Evaluatie

Om de APV actueel en uitvoerbaar te houden, wordt bij iedere wijziging of herziening automatisch ook de werking van de bestaande bepalingen geëvalueerd. In lijn met de gemaakte afspraken wordt de APV minimaal eens per twee jaar geactualiseerd, of eerder wanneer ontwikkelingen of noodzakelijke wijzigingen daar aanleiding toe geven.

Bijlagen en achtergrondinformatie**1. Was-woordt-lijst**

Namens het college van Teylingen,

Dhr. J.F.A. Tomassen
Secretaris

Mevr. C.G.J. Breuer
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het voorstel van het college van 31 maart 2026 met als onderwerp
Wijzigingsbesluit APV Teylingen

gelet op de behandeling in de raadscommissie- en raadsvergadering,

gelet op

Gemeentewet, artikel 147, 149, 149a, 151a, 151b, 151c, 151d, 154 en 154a, 156
Wet openbare manifestaties, artikel 3 en 4
Alcoholwet, art. 4, 25a, 25b, 25c en 25d
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, artikel 5.13
Activiteitenbesluit milieubeheer, artikel 2.18, eerste lid onder f en g en vijfde lid, 2.21, eerste lid, onder a en b, en 3.148, tweede lid, onder a, juncto artikel 8.2.2 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet
Wet op de kansspelen, artikel 30c, tweede lid
Winkeltijdenwet, artikel 3
Wet veiligheidsregio's, artikel 64, tweede lid
Wegenverkeerswet 1994, artikel 2a, en
Artikel 2.2, tweede lid van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht,

Besluit:

Artikel I

De Algemene plaatselijke verordening Teylingen wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1:1 wordt als volgt gewijzigd:

Onder de definitie van "gebouw" wordt "*in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving*" vervangen door "*in de bijlage, onder A, bij de Omgevingswet*".

B

Artikel 2:9, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

3. Het is verboden ten behoeve van publiek als straatartiest, straatfotograaf, tekenaar, of filmopereur op te treden op door de burgemeester in het belang van de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu aangewezen openbare plaatsen.

Artikel 2:9, vijfde lid, wordt toegevoegd, dat luidt:

5. De burgemeester kan ontheffing verlenen van het verbod.

Artikel 2:9, zesde lid, wordt toegevoegd, dat luidt:

6. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing

C

In artikel 2:10 vervalt het derde lid en worden de leden vier t/m zes vernummerd tot drie tot en met vijf.

D

Artikel 2:11, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

2. Een vergunning als bedoeld in het eerste lid kan worden geweigerd:
1. in het belang van de bruikbaarheid van de weg; of
 2. in het belang van de bescherming van het uiterlijk aanzien van de gemeente.

Artikel 2:11, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

3. Het verbod in het eerste lid is niet van toepassing als in opdracht van een bestuursorgaan of openbaar lichaam publieke taken worden verricht.

Artikel 2:11, vijfde lid, wordt als volgt gewijzigd:

5. Het college kan nadere regels stellen ten aanzien van kabelgoten voor laadkabels.

E

Artikel 2:15 wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 2:15 Hinderlijke beplanting of gevaarlijk voorwerp (zicht en verkeersveiligheid)
Het is verboden beplanting, een voorwerp of reclame aan te brengen of te hebben op zodanige wijze dat aan het wegverkeer het vrije uitzicht wordt belemmerd of dat er op andere wijze voor het wegverkeer hinder of gevaar ontstaat.

F

In artikel 2:22 wordt het vierde lid verwijderd.

G

Artikel 2:24, derde lid, onderdeel c, wordt als volgt gewijzigd:

c. de activiteiten, inclusief opbouw en afbouw, plaatsvinden tussen 09.00 uur en 24.00 uur;

Artikel 2:24, derde lid, onderdeel g, wordt als volgt gewijzigd:

g. er niet meer dan vijf kleine objecten, waaronder maximaal één springkussen, worden geplaatst met een oppervlakte van minder dan 15 m² per object (voor het springkussen geldt een maximale oppervlakte van 25 m²), bijvoorbeeld een partytent, barbecue etc.; en;

H

In artikel 2:25 wordt onder vernummering van het vierde tot en met zevende lid tot vijfde tot en met achtste lid wordt een nieuw vierde lid ingevoegd, dat luidt:

4. Het verbod geldt niet voor activiteiten in (horeca)bedrijven die in de uitoefening van het bedrijf gebruikelijk zijn.

Artikel 2:25, zesde lid (nieuw), wordt als volgt gewijzigd:

6. In afwijking van artikel 1:2, eerste lid, beslist de burgemeester binnen dertien weken op een aanvraag evenementenvergunning.

In artikel 2:25 wordt een nieuw elfde lid ingevoegd, waarna het bestaande lid tien wordt vernummerd tot twaalf, dat luidt:

11. Onverminderd het bepaalde in de artikelen 1:6 en 1:8 kan de burgemeester de vergunning geheel of gedeeltelijk weigeren, tijdelijk of voor onbepaalde tijd intrekken of wijzigen indien naar zijn oordeel:

- a. dit noodzakelijk is voor de openbare orde en veiligheid of de bescherming van het woon- en leefklimaat in de omgeving van het evenement;
- b. de verkeersveiligheid of de veiligheid van personen en goederen niet kan worden gewaarborgd;
- c. de zedelijkheid of gezondheid van bezoekers niet kan worden gewaarborgd;
- d. het gelet op een gebeurtenis van nationale omvang en betekenis op de dag van het evenement of daags voor het evenement gezien het effect op het

- gemeenschapsleven niet wenselijk is dat het evenement plaatsvindt of wordt voortgezet;*
- e. dit voor de bescherming van een krachtens de Gemeentewet ingestelde markt nodig is;*
 - f. de voor handhaving van de openbare orde en veiligheid tijdens het evenement noodzakelijke politie-en/of hulpverleningscapaciteit een onevenredig beroep op de beschikbare bezetting doet;*
 - g. tegen de organisator van het evenement in de drie jaar voorafgaand aan het evenement een bestuurlijke sanctie is genomen;*
 - h. de inhoud of uitstraling van het evenement niet past bij het imago of de belangen van de gemeente Teylingen*

I

Afdeling 4 van hoofdstuk 2 wordt als volgt gewijzigd:

"AFDELING 4 TOEZICHT OP OPENBARE INRICHTINGEN EN TERRASSEN"

J

Artikel 2:27, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. openbare inrichting: de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was logies wordt verstrekt of dranken worden geschonken of rookwaren of spijzen al dan niet voor directe consumptie ter plaatse worden bereid of verstrekt. Onder een openbare inrichting wordt in ieder geval verstaan: een hotel, restaurant, pension, café, waterpijpcafé, cafetaria, snackbar, discotheek, buurthuis of clubhuis, afhaal- en bezorgzaak of elke andere voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte.

Artikel 2:27, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

3. exploitant: de natuurlijke perso(o)n(en) of rechtspersoon voor wiens rekening en risico de inrichting wordt gedreven.

Artikel 2:27, vierde lid, wordt als volgt gewijzigd:

4. leidinggevende: de natuurlijke persoon, die (onmiddellijk) leiding geeft aan een onderneming.

K

Artikel 2:28a wordt toegevoegd, dat luidt:

Artikel 2:28a Eisen aan de exploitant en leidinggevende

1. De exploitant en leidinggevendenden voldoen aan de volgende eisen:

- a. zij hebben de leeftijd van 18 jaar bereikt;*
- b. zij zijn niet in enig opzicht van slecht levensgedrag;*
- c. zij staan niet onder curatele.*

2. Het is verboden een openbare inrichting voor het publiek geopend te houden als in de inrichting geen leidinggevende aanwezig is.

L

Artikel 2:28b wordt toegevoegd, dat luidt:

Artikel 2:28b Intrekkings-, wijzigings- en schorsingsgronden

Onverminderd het bepaalde in artikel 1:6 kan de burgemeester de exploitatievergunning bedoeld in artikel 2:28 en de ontheffing sluitingstijd bedoeld in artikel 2:29, wijzigen of schorsen, als:

- a. de exploitant en/of leidinggevendenden de bepalingen in deze afdeling overtreedt;*
- b. de exploitant en/of leidinggevendenden niet meer voldoet aan de eisen genoemd in artikel 2:28a, eerste lid;*
- c. naar zijn oordeel de openbare orde gevaar loopt of het woon- en leefklimaat in de omgeving van het horecabedrijf door de aanwezigheid van het horecabedrijf nadelig wordt beïnvloed;*

- d. *zich in of vanuit de inrichting feiten hebben voorgedaan die de vrees wettigen dat het geopend blijven van de inrichting gevaar oplevert voor de openbare orde, veiligheid, zedelijkheid of gezondheid en/of een bedreiging vormt voor het woon- of leefklimaat in de omgeving van de inrichting;*
- e. *aannemelijk is dat de exploitant of leidinggevenden betrokken zijn, of hun ernstige nalatigheid kan worden verweten, bij activiteiten in of vanuit de inrichting die een gevaar opleveren voor de openbare orde, veiligheid, zedelijkheid of gezondheid en/of een bedreiging vormen voor het woon- of leefklimaat in de omgeving van de inrichting;*
- f. *de exploitant en/of leidinggevenden toestaan of gedogen dat in de inrichting strafbare feiten worden gepleegd; of*
- g. *in strijd wordt gehandeld met de Wet arbeid vreemdelingen.*

M

Artikel 2:29, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Openbare inrichtingen zijn gesloten tussen 01.00 en 06.00 uur van maandag tot en met vrijdag, en tussen 01.30 en 06.00 uur op zaterdag en zondag.

N

Artikel 2:34 komt te vervallen.

O

Artikel 2:48a komt te vervallen.

P

Artikel 2:50a wordt toegevoegd, dat luidt:

Artikel 2:50a Messen en andere voorwerpen als steekwapen

- 1. Het is verboden op door het college aangewezen openbare plaatsen of in daaraan grenzende voor het publiek openstaande gebouwen of op bij die gebouwen behorende erven messen of andere voorwerpen die als steekwapen kunnen worden gebruikt, bij zich te hebben.*
- 2. Het verbod geldt niet voor messen of voorwerpen die zodanig zijn ingepakt dat zij niet voor onmiddellijk gebruik gereed zijn.*
- 3. Dit artikel is niet van toepassing voor zover het wapens betreft als bedoeld in artikel 2 van de Wet wapens en munitie.*

Q

Artikel 2:58, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

2. Het eerste lid is niet van toepassing op de eigenaar of houder van een hond die zich vanwege zijn handicap door een geleidehond of sociale hulphond laat begeleiden en niet in staat is om de uitwerpselen te verwijderen.

R

Artikel 2:71 wordt als volgt gewijzigd:

In deze afdeling wordt onder consumentenvuurwerk verstaan vuurwerk dat op grond van artikel 2.1.1 van het Vuurwerkbesluit is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik.

S

Artikel 2:73, vijfde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder het vijfde lid wordt het eerste woord "Hett" vervangen door "Het".

T

Artikel 2:74 wordt als volgt gewijzigd:

Onverminderd het bepaalde in de Opiumwet is het verboden zich op een openbare plaats

op te houden met het kennelijke doel om, al dan niet tegen betaling, middelen of substanties als bedoeld in de artikelen 2, 2a of 3 van de Opiumwet of daarop gelijkende waar af te leveren, aan te bieden of te verwerven, daarbij behulpzaam te zijn of daarin te bemiddelen.

U

Artikel 2:74a wordt als volgt gewijzigd:

Het is verboden op of aan de weg, op een andere openbare plaats of in een voor publiek toegankelijk gebouw middelen of substanties als bedoeld in de artikelen 2, 2a of 3 van de Opiumwet of daarop gelijkende waar te gebruiken, toe te dienen, dan wel voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen voorhanden te hebben.

V

Artikel 2:78, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

- 1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde, het voorkomen of beperken van overlast, het voorkomen of beperken van aantastingen van het woon- of leefklimaat, de veiligheid van personen of goederen, de gezondheid of de zedelijkheid, aan een persoon die strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht een tijdelijke verbod opleggen om gedurende ten hoogste 24 uur niet in een of meer bepaalde delen van de gemeente op een openbare plaats aanwezig te zijn.*

Artikel 2:78, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

- 2. Met het oog op de in het eerste lid genoemde belangen kan de burgemeester aan een persoon aan wie tenminste eenmaal een tijdelijk verbod is opgelegd als bedoeld in dat lid en die binnen zes maanden na een eerder tijdelijk verbod opnieuw strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht, een tijdelijk verbod opleggen om gedurende ten hoogste acht weken niet in een of meer bepaalde delen van de gemeente op een openbare plaats aanwezig te zijn.*

Artikel 2:78, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

- 3. De burgemeester beperkt het krachtens het eerste of tweede lid opgelegde verbod, als hij dat in verband met de persoonlijke omstandigheden van betrokkene noodzakelijk oordeelt. De burgemeester kan op aanvraag tijdelijk ontheffing verlenen van een tijdelijk verbod.*

Artikel 2:78, vierde lid, wordt als volgt gewijzigd:

- 4. Het is verboden te handelen in strijd met een krachtens het eerste of tweede lid opgelegd verbod.*

Artikel 2:78, vijfde lid, wordt toegevoegd, dat luidt:

- 5. Indien de officier van justitie een persoon een gedragsaanwijzing heeft gegeven als bedoeld in artikel 509hh, tweede lid, onderdeel a, van het Wetboek van Strafvordering, legt de burgemeester aan deze persoon voor hetzelfde gebied niet een tijdelijk verbod op als bedoeld in het eerste of tweede lid.*

W

Artikel 2:80 wordt toegevoegd, dat luidt:

Artikel 2:80 Sluiting voor publiek openstaand gebouw of bijbehorend erf

- 1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde of ter voorkoming of beperking van overlast of nadelige beïnvloeding van het woon- of leefklimaat besluiten tot de gehele of gedeeltelijke sluiting van een voor het publiek openstaand gebouw of een bij dat gebouw behorend erf.*
- 2. Het eerste lid is niet van toepassing op situaties waarin artikel [2:30], eerste lid, of artikel 13b van de Opiumwet voorziet.*

3. *De burgemeester brengt een afschrift van zijn besluit aan op of nabij de toegang van het voor het publiek openstaande gebouw of het bij dat gebouw behorende erf.*
4. *Eenieder is verplicht toe te laten dat het afschrift wordt aangebracht en aangebracht blijft, zolang de sluiting van kracht is.*
5. *Het is verboden een gesloten gebouw of erf te bezoeken, als bezoeker daarin of daarop te verblijven of een bezoeker daarin of daarop te laten verblijven zonder toestemming van de burgemeester.*
6. *De burgemeester kan een sluiting opheffen als later bekend geworden feiten en omstandigheden hiertoe aanleiding geven en voldoende garanties aanwezig zijn dat geen herhaling van de feiten of gedragingen die tot sluiting hebben geleid, zal plaatsvinden.*

X

Artikel 2:81 wordt toegevoegd, dat luidt:

Artikel 2:81 Tegengaan onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemersklimaat

1. *In dit artikel wordt verstaan onder:*
 - a. *bedrijfsmatige activiteit: activiteit in de uitoefening van een beroep of bedrijf, die niet valt onder de vergunningplicht bedoeld in artikel 3 van de Alcoholwet of de artikelen 2:28 of 3:3;*
 - b. *beheerder: natuurlijk persoon die door de exploitant is aangesteld voor de feitelijke leiding over de bedrijfsmatige activiteit;*
 - c. *exploitant: natuurlijk persoon of bestuurder van een rechtspersoon of tot vertegenwoordiging van die rechtspersoon bevoegde natuurlijk persoon, voor wiens rekening en risico de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend.*
2. *De burgemeester kan in het belang van de leefbaarheid, de openbare orde en veiligheid of ter voorkoming van een nadelige beïnvloeding daarvan bedrijfsmatige activiteiten en gebouwen of bij die gebouwen behorende erven of gebieden aanwijzen waarop het verbod uit het derde lid van toepassing is.*
3. *Het is verboden om zonder vergunning van de burgemeester een door hem aangewezen bedrijfsmatige activiteit uit te oefenen in een door hem aangewezen gebouw, op een bij dat gebouw behorend erf of in een door hem aangewezen gebied.*
4. *De exploitant vraagt de vergunning aan door gebruik te maken van een door de burgemeester vastgesteld formulier, waarbij in elk geval de volgende gegevens worden verstrekt:*
 - a. *voor welke bedrijfsmatige activiteit de vergunning wordt gevraagd;*
 - b. *de persoonsgegevens en een geldig identiteitsbewijs van de exploitant en beheerder;*
 - c. *het adres en telefoonnummer van de locatie waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend;*
 - d. *het nummer van inschrijving in het Handelsregister;*
 - e. *voor zover van toepassing, de verblijfstitel van de exploitant en beheerder;*
 - f. *voor zover van toepassing, een bewijs waaruit blijkt dat de exploitant en beheerder gerechtigd zijn om in Nederland arbeid te verrichten;*
 - g. *een document waaruit blijkt dat de exploitant gerechtigd is over het gebouw of erf te beschikken waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend;*
 - h. *een verklaring omtrent het gedrag van de exploitant en beheerder.*
5. *Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de burgemeester een vergunning als bedoeld in het derde lid weigeren:*
 - a. *als de leefbaarheid in het gebied door de wijze van exploitatie nadelig wordt beïnvloed of dreigt te worden beïnvloed;*
 - b. *als de exploitant of beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag is;*
 - c. *als redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke toestand niet met het in de aanvraag vermelde in overeenstemming zal zijn;*
 - d. *als niet voldaan is aan de bij of krachtens het vierde lid gestelde eisen voor de aanvraag;*
 - e. *als er aanwijzingen zijn dat in de uitoefening van de bedrijfsmatige activiteit personen werkzaam zijn of zullen zijn in strijd met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of Vreemdelingenwet 2000 bepaalde;*

- f. als het uitoefenen van de bedrijfsmatige activiteit in strijd is met het omgevingsplan of de Wet milieubeheer.
6. De exploitant is verplicht elke verandering in de uitoefening van zijn bedrijfsmatige activiteit waardoor deze niet langer in overeenstemming is met de in de vergunning opgenomen gegevens zo spoedig mogelijk aan de burgemeester te melden. De burgemeester verleent een gewijzigde vergunning, als de bedrijfsmatige activiteit aan de vereisten voldoet.
 7. Het is verboden het gebouw of erf waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend voor bezoekers geopend te hebben zonder dat de exploitant of beheerder aanwezig is.
 8. De exploitant of de beheerder ziet erop toe dat in of vanuit het gebouw of erf waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend geen strafbare feiten plaatsvinden.
 9. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:6 kan de burgemeester een vergunning intrekken of wijzigen als de omstandigheden sinds de vergunningverlening zijn gewijzigd, doordat:
 - a. de exploitant of beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag is;
 - b. de exploitant of beheerder betrokken is of ernstige nalatigheid kan worden verweten bij activiteiten of strafbare feiten die verband houden met de bedrijfsmatige activiteit of toestaat of gedooft dat strafbare feiten of activiteiten worden gepleegd waarmee de openbare orde nadelig wordt beïnvloed;
 - c. er in de uitoefening van de bedrijfsmatige activiteit strafbare feiten hebben plaatsgevonden of plaatsvinden;
 - d. er aanwijzingen zijn dat in de uitoefening van de bedrijfsmatige activiteit personen werkzaam zijn of zullen zijn in strijd met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of Vreemdelingenwet 2000 bepaalde;
 - e. de exploitant de bedrijfsmatige activiteit heeft beëindigd of gewijzigd; of
 - f. redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke toestand niet met het in de vergunning vermelde in overeenstemming is.
 10. Als de bedrijfsmatige activiteit in strijd met de vergunning of het verbod wordt uitgeoefend of als een van de situaties bedoeld in het negende lid van toepassing is, kan de burgemeester, onverminderd het bepaalde in artikel 2:80, een besluit nemen tot sluiting van het gebouw of erf waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend.
 11. De burgemeester brengt een afschrift van zijn besluit tot sluiting aan op of nabij de toegang van het voor het publiek openstaande gebouw of erf.
 12. Eenieder is verplicht toe te laten dat het afschrift wordt aangebracht en aangebracht blijft, zolang de sluiting van kracht is.
 13. Het is eenieder verboden een overeenkomstig het tiende lid gesloten gebouw of erf te betreden of daarin te verblijven.
 14. De burgemeester kan de sluiting opheffen als later bekend geworden feiten en omstandigheden hiertoe aanleiding geven en voldoende garanties aanwezig zijn dat geen herhaling van de feiten of gedragingen die tot sluiting hebben geleid, zal plaatsvinden
 15. In afwijking van het derde lid geldt het verbod voor de exploitant die op het moment van inwerkingtreding van het aanwijzingsbesluit al een onder het aanwijzingsbesluit vallende bedrijfsmatige activiteit verricht, voor die bestaande activiteit op bestaande locaties eerst drie maanden na inwerkingtreding van het aanwijzingsbesluit of, als dat eerder is, met ingang van inwerkingtreding van het besluit tot weigering van een door hem aangevraagde of intrekking van een aan hem verleende vergunning.
 16. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Y

Artikel 3:8, eerste lid, onderdeel e, wordt als volgt gewijzigd:

1. e. het telefoonnummer dat in advertenties voor het seksbedrijf zal worden gebruikt.

Z

Artikel 4:1 wordt voor de bestaande tekst de aanduiding 'a' t/m 'j' geplaatst.

Het eerste onderdeel, de definitie voor "Activiteitenbesluit milieubeheer" wordt verwijderd.

Onderdeel b wordt als volgt gewijzigd:

b. inrichting: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer, zoals die wet luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, met dien verstande dat de artikelen 4:2 tot en met 4:5 uitsluitend van toepassing zijn op inrichtingen type A of type B als bedoeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer;

Onderdelen f t/m j worden als volgt gewijzigd:

f. geluidsgevoelige gebouwen: woningen en gebouwen die op grond van artikel 1 van de Wet geluidhinder worden aangemerkt als geluidsgevoelige gebouwen met uitzondering van gebouwen behorende bij de betreffende inrichting;

g. geluidsgevoelige terreinen: terreinen die op grond van artikel 1 van de Wet geluidhinder worden aangemerkt als geluidsgevoelige terreinen met uitzondering van terreinen behorende bij de betreffende inrichting;

h. onversterkte muziek: muziek die niet elektronisch is versterkt;

i. sportgelieerde activiteit: sportactiviteiten van een sportvereniging;

j. activiteit van maatschappelijk belang: activiteit die bijdraagt aan het algemeen belang van de gemeente.

AA

Artikel 4:3, negende lid, wordt als volgt gewijzigd:

9. Het college kan afwijken van de in het vierde en vijfde lid genoemde geluidsnormen en van de in het zesde en zevende lid bepaalde eindtijden.

AB

Artikel 4:5 wordt als volgt gewijzigd:

1. *Het is verboden onaanvaardbare overlast te veroorzaken bij het binnen inrichtingen ten gehore brengen van onversterkte muziek als bedoeld in artikel 2.18, eerste lid onder f en vijfde lid van het Besluit.*
2. *Indien aan de normen van tabel e worden voldoen is in ieder geval geen sprake van onaanvaardbare geluidsoverlast, met dien verstande dat:*
 - a. *de in de tabel aangegeven waarden binnen in- of aanpandige gevoelige gebouwen niet gelden als de gebruiker van deze gevoelige gebouwen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidsmetingen;*
 - b. *de in de tabel aangegeven waarden op de gevel ook gelden bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein;*
 - c. *de waarden in in- en aanpandige gevoelige gebouwen, voor zover het woningen betreft, gelden in geluidsgevoelige ruimten als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder en verblijfsruimten als bedoeld in artikel 1.1, onder d, van het Besluit geluidhinder, zoals die wet en dat besluit luiden direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet;*
 - d. *bij het bepalen van de geluidsniveaus zoals vermeld in de tabel geen bedrijfsduurcorrectie wordt toegepast;*
 - e.

<i>Tijden</i>	<i>07.00 – 19.00 uur</i>	<i>19.00 – 23.00 uur</i>	<i>23.00 – 07.00 uur</i>
---------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------

<i>LAr.LT op de gevel in gevoelige gebouwen</i>	50 dB (A)	45 dB (A)	40 dB (A)
<i>Lar.LT in in- en aanpandige gevoelige gebouwen</i>	35 dB (A)	30 dB (A)	25 dB (A)
<i>LAm_{ax} op de gevel van gevoelige gebouwen</i>	70 dB (A)	65 dB (A)	60 dB (A)
<i>LAm_{ax} in in- en aanpandige gevoelige gebouwen</i>	55 dB (A)	50 dB (A)	45 dB (A)

3. *Voor de duur van zes uur in de week is onversterkte muziek, vanwege het oefenen door muziekgezelschappen zoals orkesten, harmonie- en fanfaregezelschappen, in een inrichting gedurende de dag- en avondperiode uitgezonderd van de genoemde geluidsniveaus in het tweede lid.*
4. *Bij overschrijding van de normen van tabel e in het tweede lid kan het college ontheffing verlenen van de normen onder voorwaarden.*
5. *Als versterkte elementen worden gecombineerd met onversterkte elementen, wordt het gehele samenspel beschouwd als versterkte muziek en is dit artikel niet van toepassing.*
6. *Het tweede lid is niet van toepassing op collectieve en incidentele festiviteiten als bedoeld in artikel 4:2, artikel 4:2a en artikel 4:3.*
7. *Het ten gehore brengen van onversterkte muziek door middel van een carillon is toegestaan met inachtneming van de volgende voorwaarden:*
 - a. *Het carillon mag op maandag tot en met zaterdag worden bespeeld tussen 09.00 uur en 20.00 uur. Iedere melodie heeft een maximale duur van 60 seconden en mag niet vaker dan één keer per kwartier ten gehore worden gebracht.*
 - b. *Op zondagen en erkende christelijke feestdagen is het niet toegestaan het carillon te bespelen vóór 10.30 uur, met uitzondering van het luiden voorafgaand aan kerkelijke erediensten. Dit luiden mag maximaal 30 minuten vóór aanvang beginnen en niet langer dan 15 minuten duren. Vanaf 10.30 uur tot 20.00 uur mag het carillon regulier worden bespeeld, onder dezelfde voorwaarden als genoemd in onderdeel a.*
 - c. *Het college kan in bijzondere gevallen, waaronder herdenkingen, evenementen of andere gelegenheden van lokaal belang, ontheffing verlenen van de in dit artikel genoemde tijden, duur en frequentie.*

AC

In artikel 4:6 vervalt het derde lid en wordt het vierde lid vernummerd tot het derde lid en wordt als volgt gewijzigd:

3. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens de Omgevingswet, de Zondagswet, de Wet openbare manifestaties, het Vuurwerkbesluit of de provinciale omgevingsverordening en op evenementen als bedoeld in artikel 2:24 en straatoptredens als bedoeld in artikel 2:9 van deze verordening.

AD

Artikel 4:9a, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. *Het is verboden ballonnen, van welk materiaal dan ook, door middel van hete lucht afkomstig van vuur, dan wel door middel van helium of andere gassen, op te laten stijgen.*

Artikel 4:9a, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

2. *Onder een ballon wordt in ieder geval verstaan: herdenkingsballon, biologisch afbreekbare ballon, vuurballon, gelukslampion, alle wensballonnen, papierballon en geluksballon.*

Artikel 4:9a derde tot en met vijfde lid worden verwijderd.

AE

Artikel 5:5, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Het is verboden om een voertuig of vaartuig te parkeren of gestald te houden op een openbare plaats en/of openbaar water in de gemeente, indien:

- a. het voertuig niet is verzekerd overeenkomstig de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (WAM);*
- b. de geldigheidsduur van de Algemene Periodieke Keuring (APK) is verlopen;*
- c. het voertuig is geschorst bij de Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW);*
- d. het voer- of vaartuig klaarblijkelijk niet wordt gebruikt voor regulier verkeer en een verwaarloosde of vervallen indruk maakt, waardoor deze bijdraagt aan een beeld van verloedering in de omgeving; of*
- e. het voer- of vaartuig rij- en vaartechnisch in onvoldoende staat van onderhoud verkeert en tevens in een kennelijk verwaarloosde toestand verkeert.*

AF

Artikel 5:6, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Het is verboden een woonwagen, kampeerwagen, caravan, camper, magazijnwagen, aanhangwagen, keetwagen of ander dergelijk voertuig dat voor de recreatie dan wel anderszins uitsluitend of mede voor andere dan verkeersdoeleinden worden gebruikt:

In artikel 5:6 vervalt het tweede en vierde lid en wordt het derde lid vernummerd tot het tweede lid.

AG

Artikel 5:20, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

2. De weigeringsgrond van artikel 5:18, vierde lid, onder a, is niet van toepassing op bouwwerken.

AH

Artikel 5:25, zevende lid, wordt als volgt gewijzigd:

7. Het verbod is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, de provinciale omgevingsverordening of de waterschapsverordening of op situaties waarin wordt voorzien door het Besluit bouwwerken leefomgeving, de Wet milieubeheer of het Binnenvaartpolitiereglement.

AI

In artikel 6:5 worden het tweede tot en met het vijfde lid verwijderd.

Artikel II

Kennis te nemen van de wijzigingen in de toelichting op de Algemene plaatselijke verordening Teylingen.

De toelichting op de Algemene plaatselijke verordening Teylingen wordt als volgt gewijzigd:

A

De toelichting op artikel 2:9 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het kopje "Vierde en vijfde lid" wordt vervangen door "Vierde lid".
2. Een nieuw kopje "Vijfde en zesde lid" wordt toegevoegd. Deze komt te luiden:
Lex silencio positivo (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen)
Aan de ontheffing van het verbod zal doorgaans een aanvraag voorafgaan, maar ook een ambtshalve ontheffing kan voorkomen, bijvoorbeeld bij bepaalde festiviteiten. Bij

een ontheffing op aanvraag is geen reden om van de *lex silencio positivo* af te zien. Paragraaf 4.1.3.3. van de Awb wordt op de ontheffing van toepassing verklaard (vijfde lid).

B

De toelichting op artikel 2:34 komt te vervallen.

C

De toelichting van artikel 2:48a komt te vervallen.

D

De toelichting op artikel 2:50a komt als volgt te luiden:

Algemeen

Het wapenbezit in het algemeen en gebruik van steekwapens in het bijzonder is fors toegenomen. Het doel van het artikel is bescherming te bieden tegen mogelijke aantasting van de openbare orde en veiligheid door het bij zich hebben (dragen) van messen en andere voorwerpen die als steekwapen kunnen worden gebruikt te verbieden. Het artikel is een aanvulling op de Wet wapens en munitie (Wwm) en verbiedt het bij zich hebben van andere dan in de Wwm aangeduide messen of van voorwerpen die als steekwapen kunnen worden gebruikt, maar waarbij nog geen sprake is van een situatie waarin, gelet op hun aard of de omstandigheden waaronder deze voorwerpen worden aangetroffen, redelijkerwijs kan worden aangenomen dat zij zijn bestemd om letsel aan personen toe te brengen of te dreigen. Hierdoor kan aantasting van de openbare orde preventief worden voorkomen en wordt de veiligheid bevorderd.

De Wwm verbiedt het dragen (= bij zich hebben) van wapens, waaronder nader aangeduide messen of voorwerpen die als wapen dienen als wel sprake is van bovengenoemde situatie. Voor de toepassing van de Wwm bepaalt de context dus of een voorwerp een wapen is of niet. Uit het arrest van de Hoge Raad van 15 december 2020, ECLI:NL:HR:2020:1993, volgt dat het in het belang van de openbare orde en veiligheid mogelijk is om een bepaling in de APV op te nemen die ziet op een 'messenverbod'. Deze bepaling mag niet zien op wapens of voorwerpen die zijn genoemd in artikel 2 van de Wet wapens en munitie (Wwm).

Eerste lid

Op grond van dit lid kan het college openbare plaatsen of daaraan grenzende voor publiek toegankelijke gebouwen of daarbij behorende erven aanwijzen waar het bij zich hebben van messen en andere voorwerpen die als steekwapen kunnen worden gebruikt verboden is.

Tweede lid

Dit lid waarborgt dat messen en voorwerpen die zijn ingepakt, bijvoorbeeld omdat deze in een winkel zijn aangeschaft en nog in de verpakking zitten, niet onder het verbod vallen. Het doel van het artikel is bescherming te bieden tegen mogelijke aantasting van de openbare orde en veiligheid, maar aanschaf van bijvoorbeeld een keukenmes moet mogelijk blijven. Het moet dan wel zodanig zijn verpakt dat het niet onmiddellijk kan worden aangewend.

Derde lid

Dit lid regelt de voorrang van de Wwm. Het verbod geldt niet voor het dragen van messen of voorwerpen die als steekwapen gebruikt kunnen worden, dat onder het bereik van artikel 2 van de Wwm valt.

E

De toelichting op 2:74 wordt de volgende passage toegevoegd:

Met ingang van 1 juli 2025 is artikel 2a (en lijst 1a) aan de Opiumwet toegevoegd. Daarin zijn nieuwe psychoactieve stoffen (zogenaamde designerdrugs) onder de werking van de Opiumwet gebracht. Het betreft een aantal groepen stoffen dat sterk lijkt op middelen die op lijst I van de Opiumwet zijn geplaatst. De artikelen 2:74 en 2:74a van de Apv zijn erop gericht hinder, overlast en gevoelens van onveiligheid door drugshandel en drugsgebruik op straat te voorkomen. Hoewel deze designerdrugs kunnen worden aangemerkt als

'daarop gelijkende waar' in de Apv-artikelen, is het wenselijk hierin ook substanties als bedoeld in artikel 2a van de Opiumwet expliciet te noemen.

F

De toelichting op 2:74a wordt de volgende passage toegevoegd:

Met ingang van 1 juli 2025 is artikel 2a (en lijst Ia) aan de Opiumwet toegevoegd. Daarin zijn nieuwe psychoactieve stoffen (zogenaamde designerdrugs) onder de werking van de Opiumwet gebracht. Het betreft een aantal groepen stoffen dat sterk lijkt op middelen die op lijst I van de Opiumwet zijn geplaatst. De artikelen 2:74 en 2:74a van de Apv zijn erop gericht hinder, overlast en gevoelens van onveiligheid door drugshandel en drugsgebruik op straat te voorkomen. Hoewel deze designerdrugs kunnen worden aangemerkt als 'daarop gelijkende waar' in de Apv-artikelen, is het wenselijk hierin ook substanties als bedoeld in artikel 2a van de Opiumwet expliciet te noemen.

G

De toelichting op 2:78 komt als volgt te luiden:

Dit artikel strekt ertoe de burgemeester de bevoegdheid te geven tot het opleggen van een gebiedsontzegging bij (ernstige vrees voor) een openbare ordeverstoring of overlastgevend gedrag. De burgemeester kan een gebiedsontzegging opleggen aan personen die strafbare feiten of openbare ordeverstoringen verrichten en veelal al eenmaal een bestuurlijke waarschuwing hebben ontvangen. Kan zowel de APV als artikel 172, derde lid, van de Gemeentewet ('lichte bevelsbevoegdheid') toepassing vinden voor een gebiedsontzegging, dan gaat de APV voor (Hoge Raad 11-03-2008, [ECLI:NL:HR:2008:BB4096](https://www.ecli.nl/hr/2008/bb4096)).

Voorwaarden

Voor het toepassen van een openbare ordemaatregel, zoals een gebiedsontzegging, moet aan de volgende voorwaarden zijn voldaan.

- Het situatievereiste: er moet sprake zijn van omstandigheden die tot ingrijpen ter handhaving van de openbare orde kunnen noodzaken.
- Het doelcriterium: de maatregel moet zijn gericht op het beëindigen of voorkomen van (verdere) ordeverstoringen of overlast of het beperken van de gevolgen daarvan.
- Het toepassen van de bevoegdheid kan alleen ten tijde van een (dreigende) ordeverstoring.
- De duur van deze concrete maatregel moet direct gekoppeld zijn aan de situatie dat er gevaar dreigt voor de openbare orde. Hierdoor kan de duur van de maatregel niet onevenredig lang zijn.
- Bij de toepassing van de maatregel mag niet worden afgeweken van wettelijke voorschriften.
- Subsidiariteit en proportionaliteit: er is geen minder zwaar middel voorhanden en het opleggen van een tijdelijk verbod moet in verhouding staan tot de te bestrijden problematiek of het te bereiken doel.

Tweede lid

In het licht van proportionaliteit en subsidiariteit is het geboden om slechts tot oplegging van een lang(er)durende gebiedsontzegging als bedoeld in het tweede lid over te gaan, wanneer de gedraging waarop deze oplegging betrekking heeft binnen een bepaalde periode na oplegging van de eerdere gebiedsontzegging plaatsvindt. In het tweede lid is die periode gesteld op zes maanden.

Ook bepaalt het tweede lid hoelang de lang(er)durende gebiedsontzegging maximaal kan duren. Gekozen is voor een looptijd van acht weken.

Derde lid

Dit lid geeft de burgemeester de bevoegdheid om, wanneer hij dat noodzakelijk acht in verband met de persoonlijke omstandigheden van betrokkene, een tijdelijk verbod te beperken. Bijvoorbeeld omdat het voor betrokkene noodzakelijk of onoverkomelijk is zich in het aangewezen gebied te bevinden in een middel van openbaar vervoer, hij aldaar werkzaam of woonachtig is, hij een (ander) aantoonbaar redelijk belang heeft om aldaar aanwezig te zijn, in verband met de staatkundige en religieuze vrijheid en het familieleven.

De burgemeester kan op aanvraag tijdelijk ontheffing verlenen van een bevel.

Vierde lid

Dit lid bepaalt dat het verboden is te handelen in strijd met een opgelegde gebiedsontzegging. In combinatie met strafbaarstelling in artikel 6:1 model-APV is het mogelijk om een boete op te leggen aan degene die een gebiedsontzegging overtreedt. Met het proces-verbaal moet ook een kaart van het desbetreffende gebied worden meegestuurd. Er wordt namelijk getoetst of de ontzegging in persoon is uitgereikt en of het gebied waarop de ontzegging ziet, duidelijk kenbaar is gemaakt.

Vijfde lid

Als iemand de openbare verstoort, kan er overlap ontstaan tussen de bevoegdheid van de officier van justitie om met een gedragsaanwijzing op grond van artikel 509hh, tweede lid, onderdeel a van het Wetboek van Strafvordering op te treden en de bevoegdheid van de burgemeester om op grond van deze bepaling met een gebiedsontzegging op te treden. Het vierde lid geeft voorrang aan een gedragsaanwijzing door de officier van justitie boven een gebiedsontzegging door de burgemeester.

Jurisprudentie

Hoge Raad 11-10-2022, [ECLI:NL:HR:2022:1417](#). Art. 2.3.13, eerste lid, APV Breda 2004 luidt: 'Een ieder is verplicht op een daartoe strekkend besluit, schriftelijk genomen door of namens de burgemeester in het belang van de openbare orde, zich te verwijderen en verwijderd te houden uit een door de burgemeester aangewezen gebied gedurende de tijd die in dat besluit genoemd is.' Art. 2.3.13 APV Breda 2004 houdt niet uitdrukkelijk in dat de burgemeester is gerechtigd tot het geven van een bevel of het doen van een vordering als in de bewezenverklaring bedoeld.

H

De toelichting op 2:80 komt als volgt te luiden:

Het artikel berust op de algemene verordenende bevoegdheid van de raad (artikel 149 van de Gemeentewet).

Eerste lid

Het artikel geeft de burgemeester de mogelijkheid over te gaan tot sluiting van een voor het publiek openstaand gebouw of daarbij behorend erf als overlast, verstoring van de openbare orde of aantasting van het woon- en leefklimaat dreigt. Artikel 2:81 bevat een aanvullende sluitingsbevoegdheid als sprake is van een vergunningplicht. De burgemeester kan met behulp van artikel 2:80 optreden als in of vanuit een voor het publiek openstaand gebouw of bijbehorend erf strafbare feiten plaatsvinden waardoor de openbare orde of het woon- of leefklimaat nadelig wordt beïnvloed of als ondernemers van (dienstverlenende) bedrijven zoals garages, autoverhuurbedrijven, uitzendbureaus of winkels, overlast (blijven) veroorzaken of ter plaatse strafbare feiten plegen, deze faciliteren, gedogen of op andere wijze toestaan. Ook geeft het artikel de burgemeester de mogelijkheid om op te treden als er in of vanuit een pand (niet zijnde een woning) wordt gegokt, waarvoor geen toestemming is gegeven op grond van de Wet op de Kansspelen. Als sprake is van een illegaal gokpand is zonder meer sprake van een aantasting van de openbare orde (in ruime zin te verstaan). Gokpanden die tevens als woning in gebruik zijn, kunnen niet op basis van dit artikel uit de APV worden gesloten, maar op grond van artikel 174a Gemeentewet.

Het artikel strekt niet tot uitvoering van artikel 174, tweede lid, van de Gemeentewet. Een bevel op grond van artikel 174, tweede lid, van de Gemeentewet is pas op zijn plaats als er geen reguliere bevoegdheden toepasselijk zijn, bijvoorbeeld op grond van de APV, en onverwijlde spoed onmiddellijk optreden vergt (ABRvS 9 juni 2004, [ECLI:NL:RVS:2004:AP1137](#) (Castricum); ABRvS 14-11-2018, [ECLI:NL:RVS:2018:3699](#) (Rotterdam)). De situatie moet tot onmiddellijk ingrijpen noodzaken: de bevelen op grond van artikel 174, tweede lid, moeten zien op concrete, zich direct aandienende, situaties die de veiligheid of de gezondheid bedreigen (MvA, Kamerstukken II 1988/89, 19403, 10, p. 92-93).

Tweede lid

Het artikel is een aanvulling op de bevoegdheden van de burgemeester om op grond van de APV (artikel [2:30]) of artikel 13b van de Opiumwet overlastgevendende inrichtingen,

zoals horecabedrijven en seksinrichtingen, of woningen op grond van artikel 174a Gemeentewet te sluiten.

Derde tot en met vijfde lid

Naast de bekendmaking aan belanghebbende wordt ter plaatse een afschrift van het besluit tot sluiting aangebracht. Zo is voor eenieder voldoende kenbaar dat gedurende de sluiting niemand het of daarbij behorende erf zonder toestemming van de burgemeester mag betreden. Het is verboden dat afschrift te verwijderen.

Zesde lid

Dit lid biedt de burgemeester de mogelijkheid om een sluiting op te heffen. De burgemeester zal daartoe in de regel alleen overgaan op het moment dat er voldoende garanties aanwezig zijn waaruit blijkt dat de openbare orde en het woon- en leefklimaat in de omgeving van het pand gewaarborgd zijn. Hiervan is geen sprake als er geen wijzigingen hebben plaatsgevonden in de situatie die heeft geleid tot een sluiting.

Jurisprudentie

ABRvS 23-09-2020, ECLI:NL:RVS:2020:2282. De burgemeester moet aannemelijk maken dat concreet voorzienbaar is dat de openbare orde zal worden verstoord. Niet is vereist dat zich al een concrete verstoring van de openbare orde heeft voorgedaan. Ook is niet in alle gevallen vereist dat er al strafbare feiten zijn gepleegd. Wel moet de burgemeester handelen overeenkomstig zijn beleidsregel dat hij de sluitingsbevoegdheid gebruikt in situaties waarin de openbare orde al is verstoord. De burgemeester erkent dat deze situatie zich niet voordoet. De burgemeester mocht daarom het 'sluitingsartikel' niet toepassen.

I

De toelichting op artikel 2:81 komt als volgt te luiden:

Algemeen

Dit artikel geeft de burgemeester de bevoegdheid om bedrijfsmatige activiteiten aan te wijzen waarvoor een verbod geldt om deze zonder vergunning uit te oefenen. Hij kan deze bevoegdheid inzetten als dat nodig is om verstoring van de openbare orde of nadelige beïnvloeding van de leefbaarheid tegen te gaan, als die wordt veroorzaakt door een onveilig en malafide ondernemersklimaat vanuit een gebouw, een branche of in een gebied. Daarom wordt het ook wel de 'ondermijningsvergunning' genoemd.

Uit de jurisprudentie volgt dat het juridisch-technisch mogelijk is om de vergunningplicht bij een onveilig en malafide ondernemersklimaat in te zetten, maar dat de inzet van deze bevoegdheid wel goed moet worden gemotiveerd. Daarbij is van belang dat de uitoefening van een bedrijf in de regel kwalificeert als het verrichten van een dienst in de zin van de Dienstenrichtlijn. Op een vergunningstelsel dat de uitoefening van dienstenactiviteiten reguleert, heeft artikel 9 van de Dienstenrichtlijn betrekking. Dit betekent dat de burgemeester dient te onderbouwen dat een aanwijzingsbesluit tot het onderwerpen van dienstverrichters aan een vergunningstelsel een gerechtvaardigde beperking van het vrij verrichten van diensten inhoudt (de openbare orde en veiligheid zijn een dwingende reden van algemeen belang), niet discriminatoir en doelmatig is en het nagestreefde doel niet door een minder beperkende maatregel kan worden bereikt (de maatregel is geschikt, noodzakelijk en evenredig). Zie bijvoorbeeld ABRvS 03-03-2021, ECLI:NL:RVS:2021:461 (Autoverhuurbranche Tilburg).

Aandachtspunten bij de onderbouwing kunnen zijn:

- De kwetsbaarheid van het aangewezen gebied of de aangewezen branche. Waarom staat de openbare orde en/of de leefbaarheid door de bedrijfsmatige activiteit daar onder druk?
- De mate waarin de vergunningplicht geschikt is om deze problematiek aan te pakken. Welk doel wordt met de introductie van de vergunningplicht bereikt? Hoe draagt de vergunningplicht bij aan de oplossing?
- De vraag of in het aangewezen gebied of branche malafide bedrijven zijn gevestigd. Waaruit blijkt dat bedrijven zijn gelieerd aan een malafide ondernemersklimaat?
- De ervaringen van buurtbewoners of inwoners van de gemeente. Welke signalen ontvangt de gemeente van hen over de bedrijven of het aangewezen gebied?

- Het type bedrijven dat in het aangewezen gebied of in de branche aanwezig zijn. Zijn dit in zijn algemeenheid 'ondermijningsgevoelige' bedrijven?
- Een bredere aanpak van een bepaald gebied of een bepaalde branche. Is de vergunningplicht ingebed in een bredere aanpak van een bepaalde branche, wijk of gebied? Sluit de vergunningplicht goed aan bij het doel van deze bredere aanpak en de daarvoor genomen maatregelen?

Eerste lid

In dit lid worden in het artikel veel voorkomende begrippen omschreven. Bij de uitoefening van een bedrijfsmatige activiteit gaat het om bedrijfsmatige activiteiten in voor het publiek openstaande gebouwen of op daarbij behorende erven, zoals winkels (al dan niet met een horecacomponent) of dienstverlenende bedrijven. Als bedrijfsmatige activiteit wordt niet aangemerkt (de uitoefening van) een slijtersbedrijf, horecabedrijf of andere openbare inrichting of een seksbedrijf, waarvoor al een vergunningplicht geldt op grond van artikel 3 van de Alcoholwet, respectievelijk artikel [2:28] of artikel [3:3] van de APV. Bij die vergunningaanvragen vindt al een vergelijkbare toetsing plaats. Ook de weigerings- en intrekingsgronden zijn vergelijkbaar. In voorkomend geval kan sluiting plaatsvinden op basis van andere artikelen; zie artikel 2:80. De vergunning wordt aangevraagd door de exploitant. Voor de definitie van het begrip exploitant is aansluiting gezocht bij hoofdstuk 3. Het 'voor rekening en risico' heeft betrekking op de natuurlijke persoon of op de rechtspersoon. Het bestuur van een rechtspersoon kan zelf ook een rechtspersoon zijn, maar gelet op de (persoonlijke) eisen die worden gesteld aan de exploitant dient er uiteindelijk altijd één natuurlijke persoon te zijn die kan worden beschouwd als exploitant in de zin van de APV – al dan niet als vertegenwoordiger van die rechtspersoon. De dagelijkse leiding in het bedrijf kan in plaats van bij de exploitant zelf, bij een beheerder berusten. Er wordt dus in het kader van de vergunningverlening gewerkt met een beheerderslijst.

Tweede lid

De systematiek van dit artikel gaat uit van een gebouw-, gebieds- of branchegerichte aanpak. Hiermee kan maatwerk in de stad geleverd worden. De burgemeester kan met een aanwijzingsbesluit nieuwe en reeds gevestigde ondernemers onderwerpen aan een systeem van verplichte vergunningen. De burgemeester wijst een bedrijfsmatige activiteit en gebouw of gebied uitsluitend aan als naar zijn oordeel de leefbaarheid of openbare orde en veiligheid onder druk staat dan wel nadelig kan worden beïnvloed. Dit criterium drukt uit dat het voor een aanwijzing niet noodzakelijk is dat zich concrete incidenten hebben voorgedaan. Een aanwijzing kan ook preventief worden gegeven voor een branche, gebouw of gebied waar extra aandacht nodig is bijvoorbeeld om de leefbaarheid en openbare orde en veiligheid ten goede te keren. Het belang van de verbetering van de situatie kan zo'n aanwijzing rechtvaardigen. Het kan ook van belang zijn om te voorkomen dat het probleem zich onmiddellijk naar een naastgelegen gebouw verplaatst. Een dergelijke aanwijzing zal doorgaans deel uitmaken van een bredere aanpak. De noodzaak van een aanwijzing, alsmede de duur van de aanwijzing, wordt zorgvuldig gemotiveerd. De uitgangspunten van proportionaliteit en subsidiariteit gelden. Bij een gebiedsgewijze aanpak wordt de noodzaak van de aanwijzing mede bezien in samenhang met de andere maatregelen in een gebied. De vergunning wordt op grond van artikel 1.7 verleend voor de duur van het aanwijzingsbesluit. Als sprake is van een (ernstige) structurele problematiek in een bepaald(e) branche, gebouw of gebied kan op grond van het APV-artikel een vergunningplicht voor een branche, gebouw of gebied worden ingevoerd. Een aanwijzing van een bepaalde branche kan op een bepaalde wijk of straat betrekking hebben. Het gebied waarvoor een bepaalde branche wordt aangewezen, kan echter ook de gehele gemeente beslaan. Bij aanwijzing van een branche wordt gemotiveerd waarom de bedrijfsmatige activiteiten met het oog op de openbare orde en veiligheid of leefbaarheid gereguleerd moeten worden.

Derde lid

In het derde lid is het verbod opgenomen om in een aangewezen gebouw of gebied zonder vergunning van de burgemeester bedrijfsmatige activiteiten te verrichten. In het aanwijzingsbesluit worden de bedrijfsmatige activiteiten genoemd waar de aanwijzing betrekking op heeft. Dat kunnen ook alle bedrijfsmatige activiteiten zijn, zoals detailhandel. De burgemeester kan ook gemeentebreed een branche aanwijzen. Dan geldt een vergunningplicht voor die activiteiten die behoren tot de branche. Dit maakt het voor de gemeente ook mogelijk om deze vergunningplichtige branches te screenen door middel van een Bibob-toets. Sinds 2013 is het toepassingsbereik van de wet Bibob

uitgebreid, waardoor elke gemeentelijke vergunning die wordt afgegeven voor een bedrijfsmatige activiteit aan zo'n toets kan worden onderworpen.

Vierde lid

Dit lid regelt de wijze van indiening van de aanvraag voor een vergunning en welke gegevens en bescheiden de exploitant moet overleggen. De genoemde aanvraagvereisten zijn nodig om een weloverwogen beslissing te kunnen nemen. Zo moet er in ieder geval sprake zijn van een geldige inschrijving bij de KvK. Als dat op enig moment niet meer het geval is, kan dit reden zijn om de vergunning in te trekken (negende lid, sub e en f). Als de burgemeester dat nodig acht voor de beoordeling van een aanvraag, kan hij om aanvullende gegevens verzoeken. Dat vloeit voort uit artikel 4:5, eerste lid, aanhef en onder c, van de Awb. Uiteraard moeten die gegevens wel in verband staan met de weigeringsgronden van de aangevraagde vergunning. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een actuele verklaring betalingsgedrag nakoming fiscale verplichtingen.

Vijfde lid

De algemene weigeringsgronden staan vermeld in artikel 1:8. In het vijfde lid staan de specifieke weigeringsgronden vermeld. Aan een vergunning kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden (artikel 1:4). Voor de systematiek en uitleg van de specifieke gronden is aangesloten bij hoofdstuk 2, afdeling 8 (exploitatievergunning) en hoofdstuk 3. Voor de reikwijdte van het begrip 'niet in enig opzicht van slecht levensgedrag' wordt aangesloten bij de terminologie van de Alcoholwet.

Zesde lid

Om oog te kunnen houden op relevante veranderingen moet de vergunningverlener daarvan weet hebben. De vergunninghouder is verplicht wijzigingen te melden. Als er met inachtneming van de geldende regels geen bezwaar bestaat tegen een voortgezette bedrijfsmatige activiteit, wordt een gewijzigde vergunning verleend. Als blijkt dat de wijzigingen niet zijn gemeld, kan dat leiden tot intrekking van de vergunning. Het is van groot belang om een actueel overzicht te hebben van de in de gemeente actieve exploitanten. Om die reden moet ook worden gemeld dat de exploitatie wordt beëindigd of overgedragen. Ook als slechts een van de exploitanten stopt. Om schijnbeheer te voorkomen en te bestrijden is het van belang dat de beheerders bij de gemeente bekend zijn. Een wijziging in het beheer kan pas plaatsvinden als de burgemeester de gevraagde wijziging in het beheer heeft bijgeschreven en de exploitant hiervan bericht heeft ontvangen.

Negende lid

De algemene intrekings- of wijzigingsgronden staan vermeld in artikel 1:6. In het zesde lid staan de specifieke intrekings- en wijzigingsgronden vermeld. Toezicht op en handhaving van de vergunningplicht is mogelijk door intrekking van een reeds verstrekte vergunning of door sluiting van het bedrijf. Voor de systematiek en uitleg van de specifieke gronden is aangesloten bij hoofdstuk 2, afdeling 8 (exploitatievergunning) en hoofdstuk 3. Voor de reikwijdte van het begrip 'niet in enig opzicht van slecht levensgedrag' wordt aangesloten bij de terminologie van de Alcoholwet. Als de exploitant zijn verplichtingen uit het artikel of de vergunningvoorschriften niet nakomt, kan er reden zijn de vergunning in te trekken. Onderdeel f is opgenomen om constructies van schijnbeheer tegen te kunnen gaan als de praktijk niet in overeenstemming is met de situatie zoals op de vergunning vermeld.

Tiende lid

Artikel 2:80 biedt de mogelijkheid overlastgevend voor het publiek openstaande gebouwen te sluiten. Artikel 2:81 bevat een aanvullende sluitingsbevoegdheid wanneer sprake is van een vergunningplicht. Het toetsingskader voor sluiting is anders dan voor een vergunning. Als een sluiting op grond van artikel 2:80 in dezelfde situatie leidt tot het aanwijzen als vergunningplichtig, gevolgd door een weigering van de vergunning, dient de burgemeester ervoor te waken dat het oordeel over de vergunning niet vermengd raakt met het oordeel over de sluiting. Een besluit tot sluiting biedt de mogelijkheid tot uitoefening van bestuursdwang in de zin van artikel 5:21 Awb als het besluit niet wordt opgevolgd. Toepassen van bestuursdwang is een herstelsanctie en is gericht op het beëindigen van de gedragingen.

Elfde tot en met dertiende lid

Naast de bekendmaking aan belanghebbende wordt ter plaatse een afschrift van het besluit tot sluiting aangebracht. Zo is voor eenieder voldoende kenbaar dat gedurende de sluiting niemand het gebouw of daarbij behorende erf zonder toestemming van de burgemeester mag betreden. Het is verboden dat afschrift te verwijderen.

Veertiende lid

Dit lid biedt de burgemeester de mogelijkheid om een sluiting op te heffen. De burgemeester zal daartoe in de regel alleen overgaan op het moment dat er voldoende garanties aanwezig zijn waaruit blijkt dat de openbare orde en het woon- en leefklimaat in de omgeving van het pand gewaarborgd zijn. Hiervan is geen sprake als er geen wijzigingen hebben plaatsgevonden in de situatie die heeft geleid tot een sluiting.

Vijftiende lid

De vergunningplicht op grond van het aanwijzingsbesluit en het verbod om zonder vergunning bedrijfsmatige activiteiten te verrichten, gelden voor nieuwe exploitanten onmiddellijk na inwerkingtreding van het aanwijzingsbesluit. Onder nieuwe exploitanten worden ook verstaan exploitanten die een andere bedrijfsmatige activiteit dan voorheen willen uitoefenen en/of op een andere locatie dan voorheen. Exploitanten kunnen dus niet de inwerkingtreding van het verbod rekken door op een locatie waar zij al actief zijn over te stappen op een andere bedrijfsmatige activiteit die ook onder de aanwijzing valt. Zij kunnen de inwerkingtreding van het verbod ook niet rekken door naar een locatie verderop in de aangewezen straat uit te wijken. Zij worden dan aangemerkt als nieuwe exploitanten en dienen over een vergunning te beschikken. Voor zittende exploitanten geldt dat zij drie maanden de tijd krijgen om een vergunning aan te vragen en te verkrijgen. Lukt dat niet tijdig, dan handelen zij in strijd met het verbod. Wordt de aanvraag om een vergunning binnen de periode van drie maanden geweigerd of wordt een eventueel reeds verleende vergunning ingetrokken, dan handelen zij vanaf dat moment in strijd met het verbod. De burgemeester kan dan met onmiddellijke ingang tot handhaving van het verbod overgaan.

Zestiende lid

De openbare orde en veiligheid vormen de reden om van een *lex silencio positivo* (van rechtswege verleende vergunning bij niet tijdig beslissen) af te zien.

Jurisprudentie

Rb. Zeeland-West-Brabant 01-07-2022, ECLI:NL:RBZWB:2022:3709 (Autoverhuurbranche Breda). Met de nadere toelichting in het verweerschrift heeft de burgemeester naar het oordeel van de rechtbank voldoende onderbouwd dat aan de voorwaarden van artikel 9, eerste lid, van de Dienstenrichtlijn is voldaan. ABRvS 07-07-2021, ECLI:NL:RVS:2021:1465 (Rotterdam Spaanse Polder). De burgemeester mag op het advies van een deskundige afgaan, nadat hij is nagegaan of dit advies op zorgvuldige wijze tot stand is gekomen, de redenering daarin begrijpelijk is en de getrokken conclusies daarop aansluiten. Deze vergewisplicht is neergelegd in artikel 3:9 van de Awb voor de wettelijke adviseur en volgt uit artikel 3:2 van de Awb voor andere adviseurs. In dit verband was het mogelijk dat de burgemeester bepaalde gegevens van een deskundige niet verstrekke aan partijen, maar onder inroeping van artikel 8:29 van de Awb wel aan de rechter. Op die manier kan de burgemeester nagaan of het onderzoek van de deskundige zorgvuldig is geweest en kan de rechter dit controleren. In dit geval is die controle in het geheel niet mogelijk. ABRvS 03-03-2021, ECLI:NL:RVS:2021:461 (Autoverhuurbranche Tilburg). Als de bestuursrechter als gevolg van een gebrekkige motivering of onzorgvuldige voorbereiding van het onderliggende besluit van algemene strekking waarop het bestreden besluit is gebaseerd niet kan beoordelen of er strijd is met hogere regelgeving, de algemene rechtsbeginselen of het evenredigheidsbeginsel, kan hij het onderliggende besluit buiten toepassing laten en een daarop berustend besluit vernietigen (vergelijk de uitspraak van 12 februari 2020 (ECLI:NL:RVS:2020:452)). De Afdeling heeft het aanwijzingsbesluit vernietigd omdat de burgemeester de noodzaak om door middel van het aanwijzingsbesluit in te grijpen in een deel van de autoverhuurbranche niet voldoende heeft onderbouwd.

J

De toelichting op 4:5 komt als volgt te luiden:

Dit artikel sluit aan op de artikelen 2.17, 2.17a, 2.18, 2.19, 2.19a en 2.20 van het Activiteitenbesluitmilieubeheer. Het artikel is alleen gericht op onversterkte muziek vanuit inrichtingen en niet buiten inrichtingen. Of er sprake is van een inrichting, wordt bepaald

door de Wet milieubeheer. In het Activiteitenbesluit is onversterkte muziek uitgezonderd van de algemene geluidsniveaus. Gemeenten hebben, in artikel 2.18, eerste lid, onder f, juncto vijfde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, expliciet de bevoegdheid gekregen om voor onversterkte muziek regels op te nemen in de APV. Door het feit dat de hinderbeleving van onversterkte muziek zeker niet lager is dan die van versterkte muziek, dient deze op gelijke wijze te worden beschermd. De geluidswaarden kunnen door de gemeenten zelf worden bepaald.

Gemeenten kunnen op basis van artikel 2.20 voor geluid maatwerkvoorschriften vaststellen. Er kan op basis van de artikelen 2.20 en 2.17, 2.17a, 2.19 en 2.19a (en dus indirect artikel 2.18) voor gekozen worden om ook maatwerkvoorschriften vast te stellen voor onversterkte muziek. Deze kunnen dan mogelijk wel afwijken van hetgeen in de APV gesteld wordt. Dit kan verwarrend zijn voor bedrijven die meer of minder geluid mogen produceren bij versterkte (maatwerkvoorschriften) dan bij onversterkte muziek (APV). Om de geluidsnormen voor versterkte muziek gelijk te kunnen maken aan onversterkte muziek, is dit artikel opgenomen.

Om vooral amateurgezelschappen in niet professionele oefenruimtes de kans te geven tot het hobbymatig beoefenen van onversterkte muziek, is voor hen in het tweede lid een mogelijkheid gecreëerd om een aantal uur in de week uitgezonderd te zijn van de geluidsniveaus. In het derde lid wordt gesproken over 'oefenen'. Op deze manier worden festiviteiten en optredens voor publiek uitgesloten. Er is sprake van oefenen als men muziek maakt zonder dat er publiek aanwezig is.

De genoemde geluidsniveaus in het tweede lid (tabel) zijn niet van toepassing op:

- a. het geluid ten behoeve van het oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging of het bijwonen van godsdienstige of levensbeschouwelijke bijeenkomsten en lijkplechtigheden, alsmede geluid in verband met het houden van deze bijeenkomsten of plechtigheden;
- b. het geluid van het traditioneel ten gehore brengen van muziek tijdens het hijsen en strijken van de nationale vlag bij zonsopkomst en zonsondergang op militaire inrichtingen;
- c. het ten gehore brengen van muziek vanwege het oefenen door militaire muziek corpsen in de buitenlucht gedurende de dag periode met een maximum van twee uren per week op militaire inrichtingen.

K

De toelichting op artikel 4:9a wordt gewijzigd en komt te luiden:

Eerste lid

In het eerste lid is omschreven wat in deze bepaling onder "ballon" wordt verstaan. Het verbod geldt voor die ballonnen die onder deze definitie vallen. Hierbij moet worden gedacht aan herdenkings- ballonnen, sfeerballonnen, vuurballonnen, gelukslampionnen, wensballonnen, papierballonnen, geluksballonnen etc. Ook zgn. biologisch afbreekbare ballonnen vallen onder het verbod.

Tweede lid

In het tweede lid staat het verbod. Dit geldt alleen voor het oplaten van ballonnen. Als de ballonnen aan een kabel of touw bevestigd zijn, waardoor ze niet vrij de lucht in gaan, geldt dit verbod niet. Dan worden de ballonnen niet opgelaten. Het verbod geldt ook voor het organiseren van ballon opelingen.

L

De toelichting op artikel 5:6 wordt als volgt gewijzigd:

De paragraaf onder "Vierde lid" komt te vervallen.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 21 mei 2026,

Mevr. M. van Egeraat
Griffier

Mevr. C.G.J. Breuer
Voorzitter